

Pappilankylän ampumaradan vesinäytetulokset ja jatkotoimenpiteet

Ympäristölautakunta 20.11.2025 § 116
305/11.05.04/2025

Valmistelija/lisätiedot	Ympäristötarkastaja Dani Elokankare, puh. 0505927782, dani.elokankare@ruovesi.fi
Tausta	Ruoveden kunnan ympäristölautakunta on antanut Ruoveden Reserviupseerikerho r.y:lle ympäristöluvan päätöksellään 13.11.2013. Lupa koskee ulkona sijaitsevaa ampumarataa kiinteistöllä Pyynikkilä, 702-411-1-40. Toiminta on ympäristölupavelvollista ympäristönsuojelulain (527/2014) liitteen 1 taulukon 2 kohdan 14 a) perusteella (Muu kuin liitteen 4 kohdassa 7 tarkoitettu ilmoituksenvarainen ulkona sijaitseva ampumarata). Ympäristölupapäätöksessä on veloitettu luvansaajaa ottamaan ampumarata-alueen läheisestä ojasta näyte kuuden vuoden välein. Ojavedestä on tutkittava pH, sähkönjohtavuus, kokonaiskovuus, lyijy-, antimoni-, arseeni-, kupari-, sinkki- ja nikkelipitoisuudet. Edelliset vesinäytetulokset oli otettu kunnan vt. ympäristötarkastajan toimesta 12.6.2015 (liitteenä). Kuuden vuoden välein veloitettu näytteenotto ei ollut toteutunut määräajassa, joten ympäristövalvonta otti yhteyttä toiminnanharjoittajaan. Ympäristötarkastaja kävi hakemassa vesinäytteen 29.9.2025 ja tulokset saapuivat 16.10.2025 (liitteenä).
Tärkeimmät tulokset	Molemmat näytteet on otettu ampumaradan välittömästä läheisyydestä, alueelta lähtevästä ojasta. Vuoden 2015 kaikki tulokset on esitetty liitteessä 1 ja vuoden 2025 kaikki tulokset liitteessä 2. • 12.6.2015: lyijy (kokonaispitoisuus) 320 µg/l ja pH 5,8 • 29.9.2025: lyijy (kokonaispitoisuus) 220 µg/l, lyijy (liukoinen 0,45 µm) 110 µg/l ja pH 6,1 Vuoden 2025 näytteessä tutkittiin myös lyijyn liukoinen muoto, koska liukoinen lyijy kulkeutuu vesistössä ja sille on määriteltä ympäristölaatunormi.
Arviointi	Lyijypitoisuus ylittää moninkertaisesti valtioneuvoston asetuksen vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006) liitteen 1 kohdan C2) Vesipuitelidirektiivin mukaisesti vesiympäristölle vaaralliseksi ja haitalliseksi aineeksi yksilöidyn aineen ympäristölaatunormin. Lyijyn liukoisien muodon sallittu enimmäispitoisuus vedessä on 14 µg/l. Lainaus Vna 1022/2006 2 §: ”Tätä asetusta sovelletaan vesilaissa (587/2011) tarkoitettuun vesistöön, noroon, ojaan ja pohjaveteen sekä Suomen aluevesiin ja talousvyöhykkeeseen. Noroon ja ojaan ei kuitenkaan sovelleta 6 §:ssä tarkoitettua ympäristölaatunormia koskevia säännöksiä.” Ojavesinäytteestä mitattu liukoinen lyijypitoisuus (110 µg/l) on noin kahdeksankertainen verrattuna valtioneuvoston asetuksessa vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006) pintavedelle asetettuun ympäristölaatunormiin (14 µg/l).

Vaikka asetuksen ympäristölaatuunormeja ei sovelleta suoraan ojiin tai noroihin, tulos osoittaa merkittävää kuormitusta, joka voi vaikuttaa alapuolisiin vesistöihin valuma-alueella (Ruojärvi, Pappilanlahti).

Lainsäädäntöperusta

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) asettaa toiminnanharjoittajalle ja valvontaviranomaiselle seuraavat keskeiset velvoitteet:

- **6 § Selvillääolo-velvollisuus:**
"Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista."
- **20 § Yleiset periaatteet ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa:**
"Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että:
 - 1) menetellään toiminnan laadun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen (varovaisuus- ja huolellisuusperiaate);
 - 2) noudatetaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita eri toimien yhdistelmiä (ympäristön kannalta parhaan käytännön periaate)."
- **140 § Pintavesien laatu:**
"Kaikessa toiminnassa on tavoiteltava sellaista pintavesien laatua, jossa vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista ei aiheudu terveyshaittaa tai merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa."
- **175 § Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen:**
"Valvontaviranomainen voi:
 - 3) määrätä toiminnanharjoittajan riittävissä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aiheuttaa epäillä toiminnasta aiheutuvan tämän lain vastaista ympäristön pilaantumista."

Noin puolet lyijystä on liukoisessa muodossa, joten kulkeutumista ojaan pitkin Ruojärveen ja siitä eteenpäin voidaan pitää mahdollisena. Ympäristöluvassa vedenlaadun tarkkailu on rajoitettu vain ojaveteen, eikä purkuvesistöistä ole tehty analyyskejä. Ympäristötarkastajan näkemyksen mukaan vedenlaatua on tarkkailtava nykyistä laajemmin, jotta ampumaradan ympäristövaikutukset saataisiin paremmin selville.

Ympäristötarkastaja on 12.11.2025 suorittamallaan maastokäynnillä käynyt tutkimassa ampumaradalta lähtevien vesien valumareittiä. Oja laskee Ruojärven kaakkoiskulmaan, josta vedet jatkavat puroa pitkin Ruoveden Pappilanlahteen. Ympäristötarkastajan näkemyksen mukaan edustavan näytteen pystyy ottamaan Ruojärven ja Pappilanlahden välisestä purosta. Ehdotettu näytteenottopaikka on esitetty tarkemmin liitteessä 3.

Esittelijä

2. Ympäristötarkastaja Dani Elokankare

Päätösehdotus

Ruoveden kunnan ympäristölautakunta merkitsee tiedoksi ampumaradan ojavesinäytetulokset 12.6.2015 ja 29.9.2025 sekä velvoittaa toiminnanharjoittajaa ottamaan vesinäytteen liitteessä 3 esitetystä sijainnista.

Näytteestä tulee tutkia ainakin pH sekä lyijyn kokonaispitoisuus ja lyijyn liukoisuuden muodon pitoisuus. Tulosten perusteella ympäristölautakunta voi

antaa määräyksiä lisäselvitysten tekemiseen sekä toiminnan ympäristövaikutusten vähentämiseen.

Ympäristölautakunta suosittelee lyijyä sisältävien ampumatarvikkeiden käytön vähentämistä tai lopettamista Pappilankylän ampumaradalla, jotta haitalliset ympäristövaikutukset pienentyisivät.

Päätös

Ympäristölautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Jakelu

Toiminnanharjoittaja, Pirkanmaan ELY-keskus